

Current Jewish Questions

Understanding the Agunah Problem

I. Biblical Laws

<p>1. Deut. 24:1-2 When a man takes a wife, and marries her, then it cometh to pass, <u>if she find no favor in his eyes, because he hath found some unseemly thing in her, that he writes her a bill of divorce and gives it in her hand, and sends her out of his house, and she departs out of his house, and goes and becomes another man's wife</u></p>	<p>1. דברים כד (א) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבִעֵלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מִצָּא בָּהּ עֲרֹת דָּבָר וּכְתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ וּשְׁלַחָהּ מִבֵּיתוֹ : (ב) וַיֵּצֵא מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אֲחֵר׃</p>
<p>2. Lev. 20:10 If a man commits adultery with his neighbor's wife. <u>Then the man and the woman must be put to death.</u></p>	<p>2. ויקרא כ:י וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ רַעְהוּ מוֹת יוּמַת הַנָּאֵף וְהַנֶּאֱפֶת׃</p>

II. Coercing a Get

A. General Principles

<p>3. Rambam Laws of Divorce 1:2 And whence do we know that these ten [requirements for a Get] are of biblical origin? For [the Torah] says, "And if she finds no favor in his eyes etc. and he writes for her a write a divorce and gives it in her hand and he sends her from his house" (Deut 24:1-1). "If she does not find favor in his eyes" – <u>this teaches that he cannot divorce unless it is with the husband's consent, and if she is divorced without his consent she is not divorced.</u> But a woman can be divorced either with or without her consent.</p>	<p>3. רמב"ם גירושין א הלכה ב ומנין שעשרה דברים אלו מן התורה שני + דברים כ"ד + והיה אם לא תמצא חן בעיניו וגוי וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו, אם לא תמצא חן בעיניו, מלמד שאינו מגרש אלא ברצונו, ואם נתגרשה שלא ברצונו אינה מגורשת, אבל האשה מתגרשת ברצונה ושלא ברצונה.</p>
<p>4. Rambam Laws of Divorce 2:20 <u>Someone for whom the law is given that we force him to divorce his wife and he refuses, a Jewish court in any time and place may beat him until he says "I wish [to give the get]" and he writes the get and it is a valid get.</u> And if the non-Jews beat him and say to him, "Do what the Jews tell you to do," and the Jews coerce him through the non-Jews until he divorces, this is a valid get. But if the non-Jews on their own coerce him until he gives the get, since the law has been given that he must right it, it is an invalid get.</p>	<p>4. רמב"ם גירושין ב הלכה כ מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר, וכן אם הכוהו גוים ואמרו לו עשה מה שישראל אומרים לך ולחצו אותו ישראל ביד הגוים עד שיגרש הרי זה כשר, ואם הגוים מעצמן אנסוהו עד שכתב הואיל והדין נותן שיכתוב הרי זה גט פסול.</p>

B. Requirement for Husband's Consent

<p>5. M. Yevamot 14:1 R. Johanan b. Nuri asked: why may a woman who became deaf be divorced while a man who became deaf may not divorce [his wife]? They [the Sages] answered him: a man who gives divorce is not like a woman who is divorced. <u>For while a woman may be divorced with her consent as well as without it, a man can give divorce only with his full consent.</u></p>	<p>5. משנה יבמות יד: א אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מה האשה שנתחרשה יוצאה והאיש שנתחרש אינו מוציא אמרו לו אינו דומה האיש המגרש לאשה מתגרשת שהאשה יוצאה לרצונה ושללא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו.</p>
---	---

C. Justification for Coercion

<p>6a. Lev. 1:3 If his offering be a burnt-offering of the herd, he shall offer it a male without blemish; he shall bring it to the door of the tent of meeting, that he may be accepted before the LORD.</p> <p>6b. Sifra Vayikra Dibbura D'Nedava 3 "He shall bring it" – this teaches that we coerce him. This implies that [the sacrifice] may be given against his will, but we therefore derive "for his acceptance" [i.e. he must agree to give the sacrifice]. How is this done? We coerce him until he says "I am willing [to give the sacrifice]."</p> <p>6c. M. Arachin 5:6 A pledge must be taken from those who owe burnt-offerings or peace-offerings and although no atonement is obtained for him until he agrees, as it is said: "<i>lirzono</i>," he is to be coerced until he says: I agree. <u>Thus also is it the case with a document of divorce: they coerce him until he says: I agree.</u></p>	<p>6. ויקרא א: ג אם עלה קרבנו מן הקָּבֵר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרִצּוֹנוֹ לִפְנֵי יְקֹוֹק:</p> <p>ספרא ויקרא - דבורא דנדבה פרשה ג יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול על כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.</p> <p>משנה ערכין ה משנה ו חייבי עולות ושלמים ממשכנין אותן אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנאמר (ויקרא א') לרצונו כופין אותו עד שיאמר רוצה אני וכן אתה אומר בגטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני:</p> <p>תלמוד בבלי יבמות קו: א תלמוד בבלי בבא בתרא מח: א</p>
<p>7. Tosefta Makkot 4:17 The lashes commanded by the Torah are forty minus one (39), we evaluate the health of the person and if he is able to receive lashes he is lashed, and if not he is not. <u>But lashes of rebellion are not like these, rather, we lash him until he accepts or until he dies.</u></p>	<p>7. תוספתא מכות ד: יז מכת תורה ארבעים חסר אחת אומדין אותו אם יש בו ללקות לוקה ואם לאו אינו לוקה אבל מכות מרדות אינו כן אלא מכין אותו עד שיקבל או עד שתצא נפשו:</p>
<p>8. B. Ketuvot 86a-b Said K. Kahana to R. Papa; According to the statement you made that the repayment of [a debt to] a creditor is a religious act, what is the ruling where [a debtor] said, 'I am not disposed to perform a religious act'? [Since, that is to say, the payment of a debt is a religious obligation, where is the sanction for the employment of compulsory measures to make one pay his debts? Others connect</p>	<p>8. תלמוד בבלי כתובות פו: א-ב א"ל רב כהנא לרב פפא, לדידך דאמרת: פריעת בעל חוב מצוה, אמר לא ניחא לי דאיעביד מצוה, מאי? א"ל, תנינא: במה דברים אמורים - במצות לא תעשה, אבל במצות עשה, כגון שאומרין לו עשה סוכה ואינו עושה, לולב</p>

<p>the question with the preceding case of one who ascribes his money to a non-Jew so as to evade payment, v. Tosaf. s.v. [H]]. — 'We', the other replied. 'have learned: This [That flogging is administered and the sinner is thereby purged] applies only to negative precepts, but in the case of positive precepts, as for instance, when a man is told, 'Make a sukkah' [the festive booth for the Feast of Tabernacles] and he does not make it [or, 'Perform the commandment of the] lulab' and he does not perform it <u>he is flogged [in an endeavor to coerce him to perform the precept] until his soul departs.</u></p>	<p>ואינו עושה, מכין אותו עד שתצא נפשו.</p>
<p>9a. M. Gittin 9:8 <u>A get given under compulsion [exercised] by an Israelite court is valid, but by a heathen court is invalid. A heathen court, however, may flog a man and say to him, do what the Israelites command you, and it is valid.</u></p> <p>9b. B. Gittin 88b R. Nahman said in the name of Samuel: <u>A Get given under compulsion [exercised] by an Israelite court with good legal ground is valid, but if without sufficient legal ground, it is invalid, but it still disqualifies [the woman for a priest].</u> If enforced by a heathen court on good legal grounds, it is invalid, but disqualifies; if without sufficient legal ground, there is no tincture of a Get about it. How can you have it [both ways]? If the [heathens are] competent to apply compulsion, then it should actually be valid. If they are not competent to apply compulsion, it should not disqualify! — R. Mesharsheya explained: According to the strict rule of the Torah, a Get enforced by a heathen court is valid, and the reason why [the Rabbis] declared it invalid was to prevent any [Jewish woman] from attaching herself to a heathen and so releasing herself from her husband [by inducing the non-Jew to go and extort a Get from him]. If that is so, [why did Samuel say that] if it is enforced [by a heathen court] without sufficient legal ground, it has not even the tincture of a Get? Let it at least be on a par with the similar Get exacted by an Israelite court, and disqualify the woman [for] a priest? — The truth is that R. Mesharsheya's [explanation] is erroneous. And what is the reason? — [A Get enforced by a heathen court] on legal grounds is liable to be confused with [a Get enforced by] an Israelite court on legal grounds, [And if we allowed the woman after receiving such a Get to live with a priest, it might be thought that she is allowed also after receiving a similar Get enforced by a Jewish court] but [a Get enforced by a heathen court] without proper grounds will not be confused with [a Get enforced by] a Jewish court with legal grounds.</p>	<p>9. משנה גיטין ט ח: <u>גט מעושה בישראל כשר ובגוים פסול ובגוים חובטין אותו ואומרים לו עשה מה שישראל אומרים לך וכשר:</u></p> <p>תלמוד בבלי גיטין פח: אמר ר"נ אמר שמואל: <u>גט המעושה בישראל, כדן - כשר, שלא כדן - פסול ופוסל;</u> ובעובדי כוכבים, כדן - פסול ופוסל, שלא כדן - אפי' ריח הגט אין בו. מה נפשך? אי עובדי כוכבי בני עשוויי נינהו, איתכשורי נמי ליתכשר! אי לא בני עשוויי נינהו, מיפסל לא ליפסל! אמר רב משרשיא: דבר תורה גט מעושה בעובדי כוכבי כשר, ומה טעם אמרו: פסול? שלא תהא כל אחת ואחת הולכת ותולה עצמה בעובד כוכבי, ומפקעת עצמה מיד בעלה. אי הכי, שלא כדן אפי' ריח הגט אין בו, ונהוי שלא כדן כישראל, ומפסיל נמי לפסול! אלא, הא דרב משרשיא בדותא היא. וטעמא מאי? כדן בכדן דישראל מיחלף, שלא כדן בכדן ישראל לא מיחלף.</p>

D. Criteria for Coercion

10a. M. Ketuvot 7:10

The following are compelled to divorce [their wives]: 1. a man who is afflicted with boils, 2. or has a polypus, 3. or gathers [objectionable matter] 4. or is a coppersmith or a tanner, whether they were [in such conditions or positions] before they married or whether they arose after they had married.

And concerning all these R. Meir said: although the man made a condition with her [that she acquiesces in his defects] she may nevertheless plead, 'I thought I could endure him, [literally "accept"] but now I cannot endure him.' The sages, however, said: she must endure [any such person] despite her wishes, the only exception being a man afflicted with boils, because she [by her intercourse] will enervate him.

10b. B. Ketuvot 77a-b

What [is meant by one] WHO HAS A POLYPUS? — Rav Judah replied in the name of Samuel: [One who suffers from an offensive] nasal smell. In a Baraitha it was taught: [One suffering from] offensive breath. [lit. 'smell of the mouth']. R. Assi learnt in the reverse order [Attributing to Samuel the definition given in the Baraitha and vice versa] and supplied the mnemonic, 'Samuel did not cease [studying] all our chapter [with] his mouth'. [Mouth in association with the name of Samuel suggesting that it was Samuel who interpreted POLYPUS as offensive breath from the mouth]

WHO GATHERS. What [is meant by one] WHO GATHERS? — Rav Judah replied: One who gathers dogs' excrements. An objection was raised: 'One who gathers' means a tanner! — But even according to your own view, would not a contradiction arise from our Mishnah [which specifies] OR GATHERS OR IS A COPPERSMITH OR A TANNER?— One may well explain why our Mishnah presents no contradiction because the latter refers to a great tanner [Who does not himself gather the excrements.] whilst the former refers to a small tanner; [Who must himself gather the excrements needed for his work.] but according to Rav Judah the contradiction remains?— [The definition of "gathers"] is [a matter in dispute between] Tannaim. For it was taught: 'One who gathers' means a 'tanner'; and others say: It means 'one who gathers dogs' excrements'.

OR IS A COPPERSMITH OR A TANNER. What is meant by A COPPERSMITH? — R. Ashi replied: A kettle-smith. Rabbah b. Bar Hana explained: One who digs copper from the mine. It was taught in agreement with Rabbah b. Bar Hana: What is meant by a coppersmith? One who digs copper from the mine.

10. משנה כתובות ז משנה י
ואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין ובעל פוליפוס והמקמץ והמצרף נחושת והבורסי בין שהיו בם עד שלא נישאו ובין משנישאו נולדו

ועל כולן אמר רבי מאיר אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני יכולה לקבל וחכמים אומרים מקבלת היא על כרחא חוץ ממוכה שחין מפני שממקתו

תלמוד בבלי כתובות עז א-ב
מאי בעל פוליפוס? אמר רב יהודה אמר שמואל: ריח החוטם. במתניתא תנא: ריח הפה. רב אסי מתני איפכא, ומנח בה סימנא: שמואל לא פסיק פומיה מכוליה פירקין.

והמקמץ. מאי מקמץ? אמר רב יהודה: זה המקבץ צואת כלבים. מיתבי: מקמץ - זה בורסי! ולטעמיד, תיקשי לך מתניתין: המקמץ, והמצרף נחושת, והבורסי! בשלמא מתניתין לא קשיא: כאן בבורסי גדול, כאן בבורסי קטן, אלא לרב יהודה קשיא! תנאי היא, דתניא: מקמץ - זה בורסי; ויש אומרים: זה המקמץ צואת כלבים.

והמצרף נחושת, והבורסי. מאי מצרף נחושת? רב אשי אמר: חשלי דודי, רבה בר בר חנה אמר: זה המחותר נחושת מעיקרו. תניא כוותיה דרבה בר בר חנה: איזהו מצרף? זה

Rav stated: If a husband says, 'I will neither maintain nor support [my wife]', he must divorce her and give her also her kethubah. R. Eleazar went and told this reported statement to Samuel [who] exclaimed, 'Make Eleazar eat barley; [Like an animal, since he, by being so credulous as to accept an absurd statement, displayed no higher intelligence] Rather than compel him to divorce her let him be compelled to maintain her'. And Rav? [Why does he say divorce rather than support?] — No one can live with a serpent in the same basket. When R. Zera went up [from Bavel to Eretz Yisrael] he found R. Benjamin b. Japheth sitting [at the college] and reporting this in the name of R. Johanan. 'For this statement', he said to him, 'Eleazar was told in Babylon to eat barley'.

Rav Judah stated in the name of R. Assi: We do not compel divorce except [in the case of] those who are tainted. When I mentioned this in the presence of Samuel he remarked, 'As, for instance, a widow [who was married] to a High Priest, a divorced woman or a haluzah to a common priest, a bastard or a nethinah [a descendant of the Gibeonites who deceived Joshua] to an Israelite, or the daughter of an Israelite to a nathin or a bastard; but if a man married a woman and lived with her ten years and she bore no child he cannot be compelled [to divorce her]'. R. Tahlifa b. Abimi, however, stated in the name of Samuel: Even the man who married a woman and lived with her ten years and she bore no child may be compelled [to divorce her]. [Because propagation of the species is one of the 613 commandments.]

We learned, **THE FOLLOWING ARE COMPELLED TO DIVORCE [THEIR WIVES]: A MAN WHO IS AFFLICTED WITH BOILS OR HAS A POLYPUS.** [The omission from this list in our Mishnah of the tainted persons enumerated by Samuel] is quite justified according to R. Assi, since only Rabbinically forbidden cases were enumerated whilst those which are Pentateuchally forbidden were omitted [as these are obvious]. According to R. Tahlifa b. Abimi [Who, unlike R. Assi, included the man, whose wife had no child after living for ten years with him, among those who are compelled to divorce their wives] however, our Mishnah should also have stated: If a man married a woman and lived with her for ten years and she bore no child he may be compelled [to divorce her]. [Since compulsion in this case is only a Rabbinical ordinance.] — R. Nahman replied: This is no difficulty. For in the latter case [compulsion is exercised] by words; in the former [from our mishna] cases, by whips. [As the compulsion in the latter case is merely in the nature of persuasion it could not be included among the others.]

המחנת נחושת מעיקרו. אמר רב: האומר איני זן ואיני מפרנס - יוציא ויתן כתובה. אזל ר' אלעזר אמרה לשמעתיא קמיה דשמואל, אמר: אכסוה שערי לאלעזר! עד שכופין אותו להוציא, יכפוהו לזון. ורב? איך אדם דר עם נחש בכפיפה. כי סליק רבי זירא, אשכחיה לרבי בנימין בר יפת דיתיב וקאמר לה משמיה דרבי יוחנן, אמר ליה: על דא אכסוה שערי לאלעזר בבבל.

אמר רב יהודה אמר רב אסי: אין מעשין אלא לפסולות; כי אמריה קמיה דשמואל, אמר: כגון אלמנה לכהן גדול, וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לנתין ולממזר, אבל נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה - אין כופין אותו; ורב תחליפא בר אבימי אמר שמואל: אפילו נשא אשה ושהה עמה י" שנים ולא ילדה, כופין אותו.

תנן, אלו שכופין אותו להוציא: מוכה שחין, ובעל פוליוס; בשלמא לרב אסי - דרבנן קתני, דאורייתא לא קתני, אלא לרב תחליפא בר אבימי, ליתני: נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה - כופין אותו! אמר רב נחמן, לא קשיא: הא במילי, הא בשוטי. מתקיף לה רבי אבא: +משלי כ"ט+ בדברים לא יוסר עבד! אלא אמר רבי אבא: הא והא בשוטי, התם כי אמרה הוינא בהדיה - שבקינן לה, הכא אף על גב דאמרה הוינא בהדיה - לא שבקינן לה. והרי מוכה שחין, דאף על גב דאמרה הוינא בהדיה - לא שבקינן לה, דתנן: חוץ ממוכה שחין מפני שממקתו, וקתני! התם כי אמרה דיירנא בהדיה בשהדי - שבקינן לה, הכא אע"ג דאמרה דיירנא בהדיה בשהדי - לא שבקינן לה.

<p>R. Abba demurred: A servant will not be corrected by words! (Prov 29:19) — The fact, however, explained R. Abba, is that in all these cases [The man whose wife had no child as well as those enumerated in our Mishnah] [compulsion is exercised] by means of whips but in the former, if she said, 'I wish to be with him', she is allowed [to live with him] whilst in the latter, even if she said, 'I wish to be with him', she is not allowed [to continue to live with him]. But behold [the case of the man who was] afflicted with boils with whom the woman is not allowed to live even if she said, 'I wish to be with him', for we learned: THE ONLY EXCEPTION BEING A MAN AFFLICTED WITH BOILS BECAUSE SHE [BY HER INTERCOURSE] WILL ENERVATE HIM, and this case was nevertheless enumerated! [An objection against R. Abba's explanation] — There, if she were to say, 'I will live with him under [the supervision of] witnesses', [only to attend on him, while refraining from intercourse] she would be allowed [to remain with him] but here, [not having children after ten years] even if she were to say, 'I will live with him under [the supervision of] witnesses,' she would not be allowed to do so.</p>	
<p>11. Tosafot Ketuvot 70a s.v Yotzi V'Yitein Ketuva And Rabbeinu Hannanel (990-1053, Tunisia) ruled from here we see that we do not coerce except in those cases which are stated explicitly [in the Talmud] that he should be coerced. But here [the Mishna in Ketuvot 70a context of husband who vows his wife cannot derive benefit from him], since [R. Yehuda] says "she goes out" we say to him that the sages have decreed that she leave, but if she does not, it is permitted to call the husband a "sinner" but not to coerce him to get a divorce. And in a later source regarding a husband who says, "I will not support [my wife]," Rabbeinu Hannanel's version states explicitly, "we force him to divorce his wife and give her the ketuva</p> <p>...</p> <p><u>And we do not coerce any person to divorce his wife until there is a clear/explicit reason [for doing so], for a get which is coerced by Jews not in accordance with the law is invalid, and we do not permit a married woman (to marry others) when in doubt.</u></p>	<p>11. תוספות כתובות דף ע:א יוציא ויתן כתובה -...ופסק ר"ח משם ש"מ שאין כופין אלא היכא שמפרש בהדיא כופין אבל היכא דאמור רבנן יוציא אומרים לו כבר חייבוך חכמים להוציא ואם לא תוציא מותר לקרותך עבריינא אבל לכפותו לא ולקמן גבי האומר איני זן ואיני מפרנס לר"ח גרסינן בהדיא כופין אותו ויוציא ויתן כתובה</p> <p>...</p> <p><u>ומיהו אין לכופ שום אדם לגרש ולעשות מעשה עד שנמצא ראה ברורה דהא אמרינן דגט מעושה בישראל שלא כדין פסול ואין להתיר אשת איש מספק.</u></p>